

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Procedura ochrony dzieci przed krzywdzeniem

SPECJALISTYCZNE CENTRUM
IMPLANTOLOGICZNO-PROTETYCZNE
STOMATOLOGIA BERNARD SMÓŁKA

Al. Henryka 75, 32-500, Chrzanów
NIP:628-169-83-13, REGON: 273738346

Wersja:	1.0
Data wersji	17.05.2024.
Zatwierdzony przez:	
Poziom poufności:	Użytek wewnętrzny

Historia zmian

Data	Wersja	Opis zmiany
17.05.2024.	1.0	Pierwsza wersja dokumentu

Działając na podstawie art. 22b ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304) oraz art. 7 pkt. 6 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) Dyrektor Specjalistycznego Implantologiczno–Protetycznego Stomatologia Bernard Smółka 17.05.2024 r. wprowadza do stosowania „Standardy Ochrony Małoletnich” (zwane dalej „Standardami”), których podstawowym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa małoletnim pacjentom gabinetu, dbałość o ich dobro, uwzględnianie ich potrzeb i podejmowanie działań w ich jak najlepszym interesie.

Standard 1 – Centrum opracowało, przyjęło i wdrożyło do realizacji Standardy Ochrony Małoletnich, które określają:

- 1) Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu;
- 2) Procedury reagowania na krzywdzenie;
- 3) Procedury i osoby odpowiedzialne za przyjęcie zgłoszenia, dokumentowanie i dalsze działania pomocowe;
- 4) Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia;
- 5) Zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni, w tym zachowania niedozwolone;
- 6) Zasady bezpiecznych relacji małoletni – małoletni, w tym zachowania niedozwolone;
- 7) Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu;
- 8) Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Internecie, w tym ochrony wizerunku i danych osobowych;
- 9) Zasady upowszechniania i ewaluacji Standardów.

Standard 2 – Centrum stosuje zasady bezpiecznej rekrutacji personelu, regularnie szkoli personel ze Standardów.

Standard 3 – Centrum wdrożyło i stosuje procedury interwencyjne, które znane są i udostępnione całemu personelowi. Każdy pracownik wie, komu należy zgłosić informację o krzywdzeniu małoletniego i kto jest odpowiedzialny za działania interwencyjne. Każdemu pracownikowi Podmiotu udostępnione są dane kontaktowe do lokalnych instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie i interwencję w przypadku krzywdzenia małoletnich.

Standard 4 – Centrum co najmniej raz na 2 lata monitoruje i w razie konieczności ewaluuje zapisy Standardów, konsultując się z personelem, uczniami i rodzicami, opiekunami prawnymi oraz je aktualizuje.

1. WSTĘP DO DOKUMENTU

Ochrona małoletnich jest jednym z najważniejszych priorytetów Stomatologia Smółka. Bezpieczeństwo i dobrostan dzieci i młodzieży jest dla nas wartością nadrzędną. Wszyscy pracownicy zobowiązani są do zapoznania się z treścią Procedury ochrony małoletnich oraz potwierdzenia zapoznania się z Procedurą poprzez złożenie oświadczenia.

Niniejsza procedura została opracowana w oparciu o Ustawę z dnia 13 maja 2016r. O przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (dz. U. Z 2023 r. poz. 1606) i określa zasady postępowania w sytuacjach, gdy istnieje podejrzenie, że małoletni jest krzywdzony. Procedura została sporządzona w języku zrozumiałym dla osób małoletnich, uwzględniając również potrzeby dzieci niepełnosprawnych.

Celem niniejszego dokumentu jest:

- Zapewnienie bezpieczeństwa i poszanowania praw małoletnich.
- Stworzenie atmosfery zaufania i otwartości.
- Zapobieganie krzywdzeniu małoletnich.
- Kierowanie się dobrem małoletniego w podejmowanych działaniach.
- Wczesne rozpoznanie i reagowanie na sytuacje zagrożenia.
- Równy dostęp do świadczeń dla wszystkich małoletnich.
- Włączanie małoletniego w proces decyzyjny w sposób dostosowany do jego wieku i dojrzałości.
- Udzielanie pomocy małoletnim, którzy doświadczyli krzywdzenia.

Postanowienia procedury są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i zasadami współżycia społecznego.

W dokumencie tym znajdziemy:

- Definicje kluczowych pojęć,
- Informacje o osobach odpowiedzialnych za ochronę małoletnich w Specjalistyczne Centrum Implantologiczno-Protetyczne Stomatologia Bernard Smółka
- Zasady postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego,
- Postanowienia końcowe.

Procedura ma zastosowanie do wszystkich pracowników Specjalistycznego Centrum Implantologiczno-Protetycznego Stomatologia Smółka, a także do osób trzecich, które przebywają na jej terenie lub w związku z jej działalnością. Zachęcamy do zapoznania z treścią procedury i stosowania się do jej postanowień. W przypadku pytań lub wątpliwości prosimy o kontakt z koordynatorem ds. ochrony małoletnich wyznaczonym w podmiocie. Wspólnie możemy zapewnić bezpieczeństwo i ochronę wszystkich małoletnich, którzy przebywają na terenie Specjalistycznego Centrum Implantologiczno-Protetycznego Stomatologia Bernard Smółka.

2. POSTANOWIENIA OGÓLNE

2.1 SŁOWNIK POJEĆ

Określenia i skróty użyte w Standardach Ochrony Małoletnich:

1. **Podmiot** – Gabinet Stomatologia Smółka
2. **Dziecko** – każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
3. **Opiekun dziecka** – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.
4. **Krzywdzenie dziecka** – każde działanie lub zaniechanie, które powoduje u dziecka cierpienie fizyczne lub psychiczne, w tym zaniechanie, wykorzystywanie seksualne, fizyczne lub psychiczne, a także świadome narażanie na niebezpieczeństwo w tym jego zaniechanie.
5. **Zagrożenie dobra dziecka** – sytuacja, w której dziecko jest narażone na krzywdzenie lub zaniechanie.
6. **Przemoc domowa** – umyślne działanie, które ma na celu wyrządzenie krzywdy drugiej osobie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną. Przemoc domowa może mieć wiele różnych skutków, w tym: narażenie na niebezpieczeństwo; naruszenie godności, nietykalności cielesnej, wolności oraz prywatności; szkody na zdrowiu; ograniczenie dostępu do środków finansowych.
7. **Osoba odpowiedzialna za politykę ochrony małoletnich przed krzywdzeniem** – osoba wyznaczona do przyjmowania zgłoszeń o krzywdzeniu małoletnich, udzielaniu im wsparcia oraz monitorowania realizacji podjętych działań.
8. **Personel** – każdy pracownik podmiotu medycznego bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi.
9. **Dane osobowe dziecka** – wszelkie informacje, które pozwalają na identyfikację dziecka, czyli osoby fizycznej poniżej 18 roku życia.
10. **Zgoda rodzica dziecka** – wyrażenie zgody przez rodzica lub opiekuna prawnego dziecka na określoną czynność prawną lub działanie, które dotyczy dziecka.
11. **Kierownik podmiotu leczniczego** – osoba fizyczna lub prawna, która na podstawie obowiązującego prawa i/lub wewnętrznych dokumentów podmiotu, posiada uprawnienia do reprezentowania podmiotu leczniczego na zewnątrz, podejmowania decyzji o jego działalności, zapewnienia prawidłowego funkcjonowania podmiotu leczniczego, zatrudnia i zwalnia pracowników, zapewnia bezpieczeństwo pacjentów i personelu.
12. **Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem** – zespół zasad i kroków, które należy podjąć w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.
13. **Rzecznik Praw Dziecka** – niezależny organ władzy publicznej powołany do ochrony praw dziecka.

2.2 PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Ustawa z dnia 5 czerwca 1997 r. Kodeks karny 9t.j. Dz. U. Z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. Z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. Z 2021 r. poz. 1249)
5. Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Z 2023 r. poz. 1606).

3. WYRÓŻNIA SIĘ NASTĘPUJĄCE FORMY KRZYWDZENIA:

- **przemoc fizyczna** – przemoc, w wyniku której małoletni doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożony. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za małoletniego, lub ze strony osoby, której małoletni ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec małoletniego może być czynnością powtarzalną lub jednorazową;
- **przemoc psychiczna** – to przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy małoletnim a opiekunem, obejmująca zarówno działania jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z małoletnim opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z małoletnim, niedostrzeżenie lub nieuznanie indywidualności małoletniego i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a małoletnim;
- **wykorzystywanie seksualne** – włączanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między małoletnim a dorosłym lub małoletnim a innym małoletnim, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy;
- **zaniedbywanie małoletniego** – chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji małoletniego z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

4. OSOBY ODPOWIEDZIALNE

4.1 Przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletnim i udzielenie im wsparcia

Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletnim i udzielenie im wsparcia:

- Przyjmuje zgłoszenia o zdarzeniach zagrażających małoletnim,
- Udziela wsparcia małoletnim, którzy doświadczyli lub są świadkami przemocy,
- Prowadzi rejestr zgłoszeń,
- Dokonuje przeglądów i aktualizacji procedury,
- Monitoruje realizację i przestrzeganie procedury,
- Reaguje na sygnał naruszenia procedury,
- Prowadzi rejestr zgłoszeń.

Na podstawie niniejszej procedury wyznacza się następującą osobę odpowiedzialną za jej realizację:

Nazwisko i imię:.....

Stanowisko:.....

4.2 WDROŻENIE PROCEDURY DO STOSOWANIA

Osoba odpowiedzialna za wdrożenie procedury do stosowania:

- Wprowadza procedurę w życie,
- Zapewnia personelowi dostęp do procedury,
- Przeprowadza szkolenia dla personelu w zakresie procedury,
- Monitoruje wdrażanie procedury.

Na podstawie niniejszej procedury wyznacza się następującą osobę odpowiedzialną za jej realizację:

Nazwisko i imię:.....

Stanowisko:.....

4.3 REJESTR ZGŁOSZEŃ I INTERWENCJI DOTYCZĄCYCH MAŁOLETNIICH:

- Prowadzony jest rejestr zgłoszeń dotyczących podejrzenia krzywdzenia małoletniego oraz zainicjowanych interwencji. Rejestr ma formę Kart Interwencji.
- Rejestr prowadzony jest w formie papierowej lub elektronicznej.
- Osoba przyjmująca zgłoszenia jest również odpowiedzialna za prowadzenie rejestru.

INFORMACJE POMOCNICZE:

W ogólnodostępnym miejscu w podmiocie wywieszane są informacje zawierające:

- Dane kontaktowe do lokalnych służb pomocowych i interwencyjnych,
- Numery bezpłatnych telefonów zaufania.

5. ROZPOZNANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECI

1. Pracownicy Centrum Implantologiczno – Protetycznego Stomatologia Smółka w Chrzanowie posiadają odpowiednią wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia dzieci (także z wykorzystaniem technologii informatycznej i komunikacyjnej).
2. Każdy pracownik Centrum Implantologiczno – Protetycznego Stomatologia Smółka w Chrzanowie mający kontakt z dziećmi jest weryfikowany pod kątem niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.
3. W przypadku zidentyfikowania lub podejrzenia wystąpienia czynników ryzyka lub objawów krzywdzenia dziecka, pracownicy Centrum podejmują rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami dziecka, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując do skorzystania z pomocy.
4. Wszyscy pracownicy i współpracownicy Centrum, którzy w związku z wykonywaniem służbowych obowiązków, podjęli informację o krzywdzeniu dziecka lub inne informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

6. EDUKACJA PERSONELU

Podmiot zapewnia personelowi podstawową edukację obejmującą:

- Ochronę dzieci przed krzywdzeniem,
- Pomoc dzieciom w sytuacjach zagrożenia: zasady postępowania, dostępne formy wsparcia, procedury interwencji,
- Rozpoznanie symptomów krzywdzenia: zachowani dziecka, sygnały niewerbalne, zmiany w funkcjonowaniu,
- Stosowanie procedur interwencji prawnej,
- Odpowiedzialność prawna personelu,
- Przestrzeganie praw pacjenta: prawa dziecka i jego opiekuna, zasady udzielania informacji, ochrona danych osobowych,
- Oparta na szacunku komunikacja z małoletnimi pacjentami i ich opiekunami: budowa relacji, aktywne słuchanie, dostosowanie języka.

7. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PERSONELU Z DZIEĆMI

1. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra dziecka, troski o jego bezpieczeństwo i w jego najlepszym interesie. Czyni to w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji.
2. Personel traktuje dziecko z empatią i szacunkiem wobec jego godności, potrzeb oraz intymności.
3. Dziecko ma prawo do otrzymywania informacji na temat swojego stanu zdrowia oraz podejmowanych czynności medycznych przy użyciu prostego języka w sposób dostosowany do wieku, sytuacji i poziomu rozwoju dziecka.
4. W przypadku dzieci z niepełnosprawnością należy zapewnić optymalne i właściwe ze względu na rodzaj zaburzenia warunki przeprowadzenia badania, czy zbierania informacji. Należy dostosować sposób komunikowania się do poziomu intelektualnego i emocjonalnego dziecka.

5. Zabronione jest zawstydzanie, lekceważenie, obrażanie, szantażowanie oraz ignorowanie i bagatelizowanie jego przeżyć (lęk, strach przed bólem). Zabronione jest traktowanie go w sposób przedmiotowy lub z narażeniem zasady równości.

6. Każdy małoletni pacjent ma prawo do poszanowania jego intymności i godności, w szczególności w czasie udzielania mu świadczeń zdrowotnych.

7. W trakcie badania dziecka powinien towarzyszyć rodzic/opiekun prawny.

8. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Nie wolno dziecka upokarzać, krzyczeć na nie, lekceważyć lub obrażać.

9. Kontakt fizyczny z małoletnim pacjentem, niezwiązany z udzielaniem świadczenia medycznego, jest możliwy z zachowaniem zasad współżycia społecznego w ramach powszechnie akceptowalnych norm i zasad. Każdorazowo należy uzyskać aprobatę małoletniego pacjenta np. na przytulenie w celu uspokojenia.

10. Nawiązywanie jakichkolwiek relacji z małoletnim pacjentem, które mają lub mogą być zakwalifikowane jako relacje o charakterze seksualnym czy romantycznym są zabronione.

11. Czynności o charakterze higieniczno-pielęgnacyjnym wykonywane powinny być w sposób zapewniający intymność i poszanowanie godności małoletniego pacjenta.

12. Osoby objęte tajemnicą zawodową zobowiązane są do przestrzegania regulacji dotyczących danych osobowych. Zabronione jest ujawnianie informacji o małoletnim pacjencie w tym:

- Informacji o stanie zdrowia.
- Wizerunku.
- Informacji o sytuacji medycznej, opiekuńczej, rodzinnej, ekonomicznej i prawnej.
- Danych o jego wyznaniu i jego światopoglądzie.

13. Zabronione jest nagrywanie obrazu i dźwięku, fotografowanie, prowadzenie transmisji y z udziałem małoletniego na potrzeby prywatne.

14. Zabronione są zachowania niestosowne i dwuznaczne w obecności małoletniego pacjenta takie jak:

- Używanie wulgaryzmów.
- Opowiadanie sprośnych żartów.
- Wykorzystywanie przewagi fizycznej czy okazywanie władzy.
- Nawiązywanie do aktywności lub atrakcyjności seksualnej.

1. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.

7.1. Personel podczas kontaktu z małoletnim pacjentem:

- a) Powinien się przedstawić,
- b) Określić swoją rolę w podmiocie,
- c) Przekazać mu informacje na temat:
 - Powodu jego wizyty w podmiocie
 - Formie leczenia,
 - Możliwości zadawania pytań.

7.2 Relacja z opiekunami:

1. Personel współpracuje z opiekunami małoletnich pacjentów w procesie przygotowania do udzielenia świadczenia medycznego lub uspokojenia.
2. Zabronione jest wchodzenie w relacje zarówno z małoletnim jak i z opiekunami, a także zachowywanie się w sposób sugerujący istnienie takiej zależności.

8. ZASADY BEZPIECZNEJ REKRUTACJI PERSONELU:

Podmiot może żądać od kandydata następujących danych:

- Wykształcenia,
- Kwalifikacji zawodowych,
- Przebiegu dotychczasowego zatrudnienia.

Podmiot musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę zatrudnioną:

- Imię (imiona) i nazwisko,
- data urodzenia,
- **Dane kontaktowe.**

Do weryfikacji potrzebne są dane:

- Imię i nazwisko,
- Data urodzenia,
- PESEL,
- Nazwisko rodowe,
- Imię ojca,
- Imię matki.

Podmiot ma obowiązek sprawdzenia kandydata. Obowiązek dotyczy wszystkich osób, które będą miały kontakt z małoletnimi, niezależnie od stanowiska i formy zatrudnienia.

- Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.
- Rejestr osób, wobec których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystywaniu seksualnym małoletnich poniżej 15 lat wydała postanowienie o wpisie.

Wydruk z rejestru należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji.

Dostęp do Rejestru możliwy jest po uprzedniej rejestracji i zalogowaniu na stronie **rps.ms.gov.pl**

8.1 Kandydat musi dostarczyć informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności za przestępstwa przeciwko:

- Wolności seksualnej i obyczajowości,
- Bezpieczeństwu powszechnemu,
- Zdrowiu publicznemu,
- Narkomanii.

Kandydaci z obcym obywatelstwem:

- Dostarczają informację z rejestru karnego swojego kraju,
- Składają oświadczenie o państwach zamieszkania w ciągu 20 lat i informacje z rejestrów karnych tych państw.

9. SCHEMAT INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA PRZEZ OSOBĘ NIELETNIĄ.

Czyli taką, która nie ukończyła 17. roku życia (przemoc rówieśnicza)

W przypadku podejrzenia, że dziecko:

<p>Doświadcza ze strony innego dziecka przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie. 2. Zawiadom policję nr 112 lub 997 3. Powiadom rodziców/opiekunów obojga dzieci. 4. Powiadom przełożonego. 	<p>Doznaje innej formy krzywdzenia, niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, ze strony innego dziecka:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie 2. Powiadom rodziców/opiekunów obojga dzieci. 3. Należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na zamieszkanie dziecka o wgląd w sytuację dziecka krzywdzącego.
--	---

9.1 Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica czy opiekuna.

W przypadku podejrzenia, że dziecko:

<p>Doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie. 2. Powiadom policję nr 112 lub 997. 3. Powiadom przełożonego. 4. Powiadom niekrzywdzącego rodzica/ opiekuna dziecka. 	<p>Doznaje przemocy domowej lub jest jej świadkiem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpocznij procedurę Niebieskiej Karty poprzez wypełnienie formularza Niebieska Karta – A. <ul style="list-style-type: none"> • Podstawa prawna: Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. • Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
--	---

W przypadku gdy dziecko doświadcza zaniedbania potrzeb życiowych lub doszło do innego zagrożenia dobra dziecka, a także gdy zachowanie rodziców/ opiekunów nie stanowi przemocy domowej lub nie jest jasne, jak je zakwalifikować – należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka z wnioskiem wgląd sytuację dziecka.

9.2. Schemat interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie np. pracownicy, osoby przebywające w placówce oraz inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem.

W przypadku podejrzenia, że dziecko:

<p>Doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie. 2. Powiadom rodzica/opiekuna dziecka. 3. Zawiadom policję pod nr 112 lub 997. 4. Powiadom przełożonego. 	<p>Pokrzywdzone jest innymi typami przestępstw:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie. 2. Powiadom rodzica/opiekuna/dziecka o podejrzeniu oraz przełożonego. 3. Poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.
--	--

Doznaje innej formy krzywdzenia, niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę (np. doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej np. klapsy, popychanie lub przemoc psychiczna np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie):

1. Zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby naruszającej jej godność.
2. Zgłoś zdarzenia przełożonemu i rodzicowi/opiekunowi dziecka.
3. Zwróć uwagę osobie, która przekracza granice dziecka.

10. DOKUMENTOWANIE I PRZECHOWYWANIE ZGŁOSZEŃ:

- Każde zgłoszenie jest udokumentowane.
- Dokumentacja zawiera: datę i godzinę zgłoszenia, dane osoby zgłaszającej, opis zdarzenia, podjęte działania.
- Dokumentacja jest dostępna tylko osobom upoważnionym, przechowywana w odpowiednim miejscu.

11. WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNEJ RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE.

1. Personel podmiotu zobowiązany jest do zwracania szczególnej uwagi na nieprawidłowe zachowania małych pacjentów względem siebie oraz na nie adekwatnie reagować.
2. Małoletni przebywający w podmiocie powinni zachowywać się w sposób kulturalny, zgodny z zasadami współżycia społecznego, a ich opiekunowie w sposób należyty powinni troszczyć się o przestrzeganie ww. zasad.
3. Do niedozwolonych działań małych przebywających w podmiocie należą:
 - Granie oraz zachęcanie do niebezpiecznych gier.
 - Nakłanianie innych do przemocy i samookaleczenia.
 - Rozpowszechnianie treści niedozwolonych i niebezpiecznych w tym:
 - Obrazujących przemoc, obrażenia fizyczne lub śmierć np. wypadki drogowe, okrucieństwo wobec zwierząt.
 - Nawołujących do samookaleczeń lub samobójstw, bądź zachowań szkodliwych dla zdrowia, czy też zażywania niebezpiecznych substancji.
 - Dyskryminacyjnych, zawierających postawy wrogości, nienawiści.
 - Treści pornograficznych.
 - Stosowanie cyberprzemocy.
 - Uprawianie mowy nienawiści.
 - Rozpowszechnianie wizerunku innych pacjentów lub osób przebywających w podmiocie bez ich zgody.

12. ZASADY OCHRONY WIZERUNKU DZIECKA.

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach zgodnych z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27.04.2016.
2. Utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki i jego upublicznianie jest dopuszczalne za zgodą rodzica/opiekuna prawnego dziecka. Powyższe stosuje się również do przedstawicieli mediów przygotowujących materiały na terenie szpitala.
3. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, zgoda rodzica/opiekuna nie jest wymagana.
4. Podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka możliwe jest tylko za wiedzą i zgodą tego opiekuna.

13. ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH Z DOSTĘPEM DO SIECI INTERNET. PROCEDURY OCHRONY DZIECI PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI W SIECI INTERNET ORAZ UTRWALONYM W INNEJ FORMIE.

1. Personel Placówki realizując powierzone mu zadania musi mieć świadomość zagrożeń, jakie wiążą się z wykorzystaniem technik cyfrowych w pracy, oraz globalnej sieci internetu, w związku z powyższym każdy zobowiązany jest do podnoszenia swoich kwalifikacji i swojej świadomości w zakresie stosowania bezpiecznych rozwiązań w pracy,
2. Personel powinien posiadać umiejętność rozpoznawania zagrożeń, jakie związane są z przenikaniem jego działalności czysto osobistej, jaką realizują z wykorzystaniem sieci internet, z działalnością zawodową, w szczególności jeśli chodzi o przenikanie się tych sfer aktywności członka z grona Personelu, jako osoby prywatnej i aktywności małoletnich pacjentów, które w zależności od jej formy mogą zostać skolerowane.
3. Personel powinien zwracać szczególną uwagę na fakt, iż jego aktywność realizowana w sieci internetu może być rozpoznawalną przez małoletnich pacjentów, w związku z powyższym osoby z grona Personelu powinny w sposób odpowiedzialny manifestować swoje zaangażowanie w określone tematy, działalności, problemy czy dyskusje. Świadomość tego, że również równoległe małoletni pacjenci mogą być obserwatorami czy uczestnikami takich działalności, dyskusji, powinna skutkować dokonaniem przez każdego członka grona Personelu indywidualnej oceny w zakresie poprawności swojego zachowania.
4. Personel powinien zachować rozwagę i odpowiedzialność w formułowaniu swoich stanowisk i wypowiedzi w mediach społecznościowych w odniesieniu do określonych treści, publikacji, stron, użytkowników, powinien także mieć świadomość rodzajów i funkcjonalności określonych aplikacji, gdzie sam fakt korzystania z nich może być negatywnie oceniony przez osoby trzecie.
5. Nie zaleca się nawiązywać kontaktów z małoletnimi pacjentami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych z wykorzystaniem prywatnych kont Personelu.

14. ZASADY SPOSOBU UDOSTĘPNIANIA RODZICOM ALBO OPIEKUNOM PRAWNYM LUB FAKTYCZNYM ORAZ MAŁOLETNIM STANDARDÓW DO ZAZNAJOMIENIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA.

1. Procedura zarówno w wersji pełnej, jak i skróconej, jest dokumentem jawnym dla wszystkich. Zarówno dla Personelu, małoletnich pacjentów, jak i ich opiekunów.
2. Skrócona wersja procedury jest przygotowana i przeznaczona przede wszystkim dla małoletnich pacjentów i zawiera istotne dla nich wybrane wiadomości w formie uproszczonej.
3. Procedurę w pełnej wersji, jak i skróconej udostępnia się na stronie internetowej Podmiotu pod adresem www.stomatologiasmolka.pl oraz wywiesza się je w widocznym miejscu na tablicy ogłoszeń.

Przepisy końcowe:

1. Standardy wchodzi w życie z dniem 17 maj 2024 roku.
2. Ogłoszenie standardów następuje poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Szpitala oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla dzieci.
3. Ogłoszenie standardów dla pracowników placówki następuje poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną oraz zamieszczenie na dysku dokumenty wewnętrzne

Załączniki:

- Załącznik nr 1. Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci.
- Załącznik nr 2. Oświadczenie o państwie lub państwach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat.
- Załącznik nr 3. Oświadczenie w przypadku braku informacji z rejestru karnego.
- Załącznik nr 4 Karta interwencji
- Załącznik nr 5 Anonimowa ankieta monitorująca Standardy Ochrony Małoletnich
- Załącznik nr 6 Skrócona wersja Standardów Ochrony Małoletnich. Procedura ochrony przed krzywdzeniem. Informacje dla małoletnich pacjentów.

Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci

Ja, nr PESEL
oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałam/-em się z standardami ochrony małoletnich w Specjalistyczne Centrum Implantologiczno – Protetyczne Stomatologia Bernard Smółka i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(data i podpis)

Oświadczenie
o państwie lub państwach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat

Ja, nr PESEL
oświadczam, że:

* nie zamieszkiwałam/-em w ostatnich 20 latach w innych państwach niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa.

* zamieszkiwałam/-em w ostatnich 20 latach w innych państwach niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, a to w następujących państwach

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
data i miejsce

.....
czytelny podpis

*Niepotrzebne skreślić

Jeżeli osoba zamieszkiwała w innym państwie niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa jest zobowiązany przedłożyć zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu Karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu Karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

Podstawa prawna: art. 21 ust. 5, ust. 7 i ust. 8 Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich z dnia 13 maja 2016 r.. (Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 j.t. z późn. zm.),

Oświadczenie w przypadku braku informacji z rejestru karnego

Ja, niżej podpisany/a
numer PESEL

O ś w i a d c z a m

- iż prawo w państwie obywatelstwa (wpisać nazwę państwa/państw) nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestrów karnych lub nie prowadzi się rejestru karnego;
- iż prawo w państwie, w którym zamieszkiwałem/am(wpisać nazwę państwa/państw) nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestrów karnych lub nie prowadzi się rejestru karnego.

O ś w i a d c z a m

nie byłem/am prawomocnie skazany/a w żadnym z niżej wymienionych państw za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, a także nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłem/am się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
miejsowość i data

.....
czytelny podpis

Podstawa prawna: art. 21 ust. 5, ust. 7 i ust. 8 Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich z dnia z dnia 13 maja 2016 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 j.t. z późn. zm.)

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko małoletniego pacjenta		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia (imię i nazwisko, stanowisko lub pokrewieństwo)		
Opis działań podjętych:	Data i miejsce	Opis
Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe lub wypisać podjęte działania)	<ul style="list-style-type: none"> Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wniosek o wgląd w sytuację małoletniego/rodziny, inny rodzaj interwencji: <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
Wyniki interwencji: działania podjęte przez rodziców Jeżeli placówka posiada stosowne informacje	Data i organ podejmujący interwencję	Opis
Uwagi i podsumowanie		

Anonimowa ankieta monitorująca standardy Ochrony Małoletnich w Specjalistyczne Centrum Implantologiczno-Protetyczne Stomatologia Bernard Smółka w Chrzanowie

Pytanie	Tak	Nie
Czy znasz Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w Centrum, w której pracujesz?		
Czy potrafisz rozpoznać symptomy krzywdzenia małoletnich pacjentów?		
Czy wiesz jak reagować na symptomy krzywdzenia małoletnich pacjentów?		
Czy zdarzyło Ci się obserwować w okresie ostatnich 24 miesięcy naruszenie Standardów Ochrony Małoletnich przez inną osobę z grona Personelu Centrum? Jeśli tak, czy informowałeś o tym kierownika lub bezpośredniego przełożonego?		
W okresie ostatnich 24 miesięcy dokonałeś zgłoszenia zdarzenia zagrażającemu małoletniemu pacjentowi zgodnie ze Standardami Ochrony Małoletnich?		
Czy zgłaszałeś uwagi do obecnych zapisów Standardów Ochrony Małoletnich?		
Czy uważasz, że Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w Centrum wymagają zmian / uzupełnienia/ aktualizacji? Jeżeli tak – opisz na czym powinny one polegać.		
Inne uwagi dotyczące tematu funkcjonowania Standardów Ochrony Małoletnich w Centrum.		

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
Procedura ochrony dzieci przed krzywdzeniem (wersja skrócona)
INFORMACJE DLA MAŁOLETNICH PACJENTÓW

Rozdział I Objaśnienie terminów

§ 1.

1. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
2. Przez krzywdzenie dziecka powinniście rozumieć zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej lub innego dziecka, które ujemnie wpływa na Wasz rozwój fizyczny lub psychiczny.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 2.

1. Wszyscy pracownicy Centrum w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę kiedy Tobie lub innemu dziecku dzieje się krzywda.

§ 3. Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

A. Przemoc fizyczna to między innymi: • popychanie, szarpanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami.

B. Przemoc psychiczna to między innymi: • poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, wyzywanie, wyśmiewanie, odtrącanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikty dorosłych, wytykanie z powodu odmienności.

C. Wykorzystanie seksualne to naruszenie sfery intymnej dziecka, zmuszanie do oglądanie nagich osób, robienie zdjęć lub filmów z udziałem dziecka bez odzieży

D. Zaniechanie to: niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka lub nie respektowanie jego podstawowych praw (nieodżywienie, ubiór nieadekwatny do pory roku, zaniechanie higieniczne, pozostawianie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych, nie dbanie o higienę snu i odpoczynku, nie posyłanie dziecka do szkoły, nie zapewnia dziecku opieki lekarskiej)

E. cyberprzemoc, która obejmuje m.in.:

- a) publikowanie poniżających filmów lub zdjęć w sieci,
- b) publikowanie ośmieszających, wulgarnych komentarzy i postów,
- c) podszywanie się pod inne osoby,
- d) włamanie na czyjeś konto społecznościowe, e) prześladowanie, zastraszanie, nękanie za pomocą sieci Internet, telefonu, wiadomości sms itp.

§ 4.

1. Przemocy możecie doświadczyć ze strony innych rówieśników, rodziców lub opiekunów, osób trzecich (osób, z którymi miałaś kontakt czy pracowników Centrum).

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

§ 5

1. W przypadku doświadczenia jakiegokolwiek z wyżej wymienionych form krzywdzenia ze strony osób dorosłych lub innych dzieci zawiadom pracownika Centrum .
2. Wówczas stosownie do zgłoszonej sytuacji zostanie uruchomiona odpowiednia procedura.

Rozdział IV

Masz prawo do odmowy zdjęć

Dbamy o Twoją prywatność, dlatego jeśli nie chcesz być na zdjęciach, masz prawo powiedzieć NIE. Szanujemy Twoje prawo do odmowy i nie stosujemy żadnych sankcji. Nie czuj się też w żaden sposób gorszy. To Twoja decyzja, a my ją respektujemy.

Rozdział V

Internet

Podczas korzystania z Internetu, bądź ostrożny. Niestety, czasami możesz trafić na strony, które nie są dla Ciebie odpowiednie lub na których możesz zobaczyć przemoc lub agresję. Przekaż to swoim rodzicom lub nam. A czy wiesz, że średni wiek gracza w Polsce to AŻ 30 lat? Ty masz dużo mniej, ale pamiętaj, że czasami osoby kłamią i podają informacje, które nie są prawdziwe, dlatego nawet w grach lub grupach, nie podawaj wielu szczegółów na swój temat, w tym adresu zamieszkania czy nr telefonu.

Rozdział VI

Masz prawo wiedzieć

Masz prawo wiedzieć co robimy, żeby Cię chronić. Pełną wersję Standardów ochrony dzieci możesz znaleźć w naszym lokalu lub na stronie internetowej.

Rozdział VII

Monitoring stosowania Standardów

1. Raz w na dwa lata dokonywana jest analiza realizacja Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem i w razie potrzeby kierownik Centrum wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom Centrum, dzieciom i ich opiekunom nowe brzmienie Polityk

Rozdział VIII

Przepisy końcowe

1. Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników Centrum, dzieciom i ich opiekunów,

Jesteśmy tutaj po to aby, aby Ci pomagać:

- Pamiętaj, jako nasz Pacjent jesteś dla nas bardzo ważny.
- Naszym celem jest leczenie i pomaganie.
- Chcemy, żebyś czuł/a się tutaj jak najlepiej.
- Możemy udzielić Ci wsparcia. Jeśli masz jakiegokolwiek pytania, czy prośby zwróć się do któregoś z naszych pracowników.
- Możesz nam powiedzieć, jak powinniśmy się do Ciebie zwracać.
- Masz prawo wiedzieć, jak nazywa się osoba u której masz wizytę. Jeśli sama zapomni się przedstawić, możesz ją o to spytać.
- Jeżeli czegoś nie wiesz lub nie rozumiesz, a chcesz się tego dowiedzieć – pytaj śmiało! Postaramy się to wyjaśnić.
- Jesteś naszym pacjentem więc chcemy, żebyś czuł/czuła, że Twoje zdrowie, potrzeby i uczucia są dla nas ważne.

- Jeśli chciał/a/byś powiedzieć o tym, co Ci się podoba lub nie podoba w naszym zachowaniu – zrób to, postaramy się wysłuchać Cię z uwagą.
- Pamiętaj, o tym, że będziemy starali się pytać Cię o Twoje zdanie w sprawach, w których możemy dać Ci wybór.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

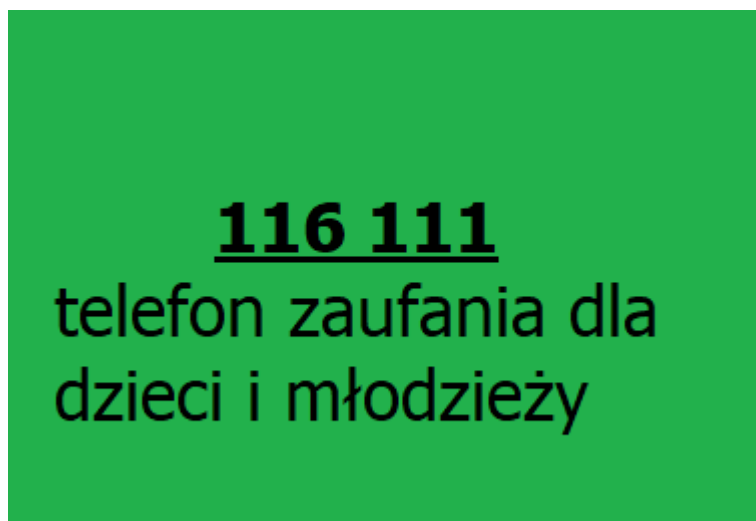

Prosimy Cię, pamiętaj, aby przebywając w naszym Centrum:

- Zachowywać się z kulturą.
- Szanować innych w tym swoich rówieśników.
- Przestrzegać obowiązujących zasad i reguł.

Instytucje wsparcia dla dzieci i młodzieży

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę prowadzi telefon wsparcia czynny całą dobę przez 7 dni w tygodniu, także w dni ustawowo wolne od pracy. Wszelkie aktualne informacje znajdują się też na stronach: www.116111.pl oraz www.fdds.pl. Wsparcie i pomoc udzielane są za darmo.

Telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka dostępny jest przez całą dobę i przez 7 dni w tygodniu pod numerem 800 12 12 12. Możesz też napisać do ekspertów na czacie, który znajdziesz na stronie Rzecznika: www.brpd.gov.pl. Wsparcie i pomoc udzielane są za darmo.

SOS
800 12 12 12

dziecięcy telefon zaufania:
- całodobowy
- 7 dni w tygodniu

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie. Dzwoniąc pod numer infolinii można uzyskać wsparcie, pomoc psychologiczną, informacje o obowiązujących w Polsce przepisach i procedurach oraz o placówkach udzielających pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

**OGÓLNOPOLSKI TELEFON DLA OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE**

"Niebieska Linia" 800-12-00-02

- czynny przez całą dobę
- pomoc psychologiczna,
- informacje o możliwościach uzyskania pomocy

Chrzanów, dnia

**Oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązanie do przestrzegania
„Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem
w Specjalistycznym Centrum Implantologiczno-Protetycznym Stomatologia
Bernard Smółka w Chrzanowie”**

Ja, niżej podpisany/a(imię i nazwisko)
oświadczam, że zapoznałem/łam się ze „Standardami Ochrony Małoletnich przed
krzywdzeniem obowiązującymi w Specjalistycznym Centrum Implantologiczno-
Protetycznym Stomatologia Bernard Smółka i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(podpis składającego oświadczenie)

